

($p < 0.01$) increase in the average results that characterize cognitive function both girls and boys. A significant improvement ($p < 0.05$) indicators of activity and mood was revealed in the experimental group of students. There was positive dynamics of functional parameters and indicators of physical preparedness.

Keywords: orienteering, high school students, the efficiency of physical education.

Отримано: 24.05.2016

УДК: 37.016 : 796

Г.В. Бесарабчук

ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ УЧНІВ ЛІЦЕЮ З ПОСИЛЕНОЮ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ ДО СЛУЖБИ В АРМІЇ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті розкриваються складові формування фізичної готовності учнів ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою до служби в армії засобами фізичної культури, розкрито її специфічні особливості організації та педагогічні передумови. Представлено аналіз та результати експериментальних досліджень щодо формування фізичної готовності військових ліцеїстів до служби в армії, описані наявні протиріччя та здійснений пошук нових науково-методичних підходів.

Ключові слова: ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою, ліцеїст, фізична готовність, фізична підготовка, служба в армії.

Постановка проблеми. Процес фізичного виховання учнів передбачає загальну і спеціальну фізичну підготовку, яка здійснюється протягом навчального року на всіх уроках фізичної культури та в позаурочних формах [6, с. 3]. Цей процес повинен бути методично правильно організованим процесом рухової діяльності учня з метою оптимального розвитку його рухових здібностей та якостей [4, с. 52].

З появою на ринку освітніх послуг загальноосвітніх навчальних закладів, що пропонують профілізацію навчання, зокрема ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою, передбачається

досягнення якісно кращого рівня організації процесу фізичної підготовки ліцеїстів і формування позитивного впливу на їх фізичну підготовленість, фізичне та психологічне здоров'я. Адже підготовка молоді до захисту країни і формування її готовності до служби в армії є стратегічним завданням держави, про що йдеться у Законі України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» (глава II, стаття 8) [2, с. 101; 5, с. 262].

Формування фізичної готовності учнів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою має здійснюватися з урахуванням та у відповідності до вимог військової бойової діяльності з усіма її складовими, базуючись на методологічних основах організації та керівництві процесом фізичної підготовки [1, с. 94-100].

Аналіз останніх досліджень. Процеси реформування системи освіти, науки, оборони України сприяли створенню ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою (Постанови Кабінету Міністрів України: від 15.12.97, № 1410 (зі змінами) «Про створення єдиної системи військової освіти»; від 28.04.99 № 717 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 105 (105-2001-п) від 07.02.2001, № 1402 (1403-2003-п) від 04.09.2003); Указ Президента України від 25.10.2002, № 948 (зі змінами) «Про концепцію допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді»; Наказ МОН України від 16.06.2015 № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» тощо та системи оборони країни (Закон України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», 2015; Военна доктрина України, 2015; Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України, 2016).

Аналіз наукових досліджень і публікацій (В. Довбуша, 2007; С.О. Пахарева, 2013; А.Є. Іванова, 2014; І. Ільницького, А. Окопного, 2015; Л.М. Балущка, 2015 тощо), а також практичний досвід дозволили констатувати у вітчизняних науково-методичних джерелах наявність проблеми теорії і методики формування фізичної готовності ліцеїстів до служби в армії через низькопрофесійний кадровий склад та недостатнє науково-методичне й організаційне забезпечення.

Окремі науковці пропонують сучасні методичні підходи до організації і проведення фізичної підготовки різних груп населення, зокрема, школярів (Т.Ю. Круцевич, 2003; Б.М. Шиян, 2003; В.М. Єрмолова, 2013; В.Г. Папуша, 2014 та інші). Однак, проблеми формування фізичної готовності учнів ліцеїв з посиленою військово-

фізичною підготовкою до служби в армії з урахуванням сучасних педагогічних, політичних та соціальних умов приділено недостатньо.

Необхідність дослідження наукових, навчально-методичних, програмно-нормативних та організаційних складових фізичної підготовки та формування готовності військових ліцеїстів до служби в армії засобами фізичної культури і визначило актуальність нашого дослідження.

Мета дослідження – проаналізувати основні складові формування фізичної готовності учнів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою до служби в армії засобами фізичної культури.

Завдання дослідження:

– Розкрити зміст специфічних особливостей організації фізичної підготовки учнів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою.

– Дослідити основні наукові, навчально-методичні, програмно-нормативні та організаційні основи фізичної підготовки військового ліцеїста.

– Визначити педагогічні передумови формування фізичної готовності учнів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою до служби в армії засобами фізичної культури.

Організація і методика дослідження. В ході дослідження нами використовувалися методи теоретичного аналізу та синтезу наукових, методичних та нормативних джерел, методи математичної статистики.

Дослідження проводилися на базі Кам'янець-Подільського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою з ліцеїстами 10-11 класів.

Обговорення результатів дослідження. Соціальна адаптація вихованців ліцею, розуміння ними своїх прав та свідомого виконання обов'язків в значній мірі залежить від правильно організованого навчально-виховного процесу. Виховна робота в ліцеї являє собою цілісну систему організаційних, морально-психологічних, інформаційних, правових та культурно-просвітницьких заходів, спрямованих на виховання громадянина-патріота своєї держави, поваги до національних цінностей українського народу, розвиток творчої особистості ліцеїста з високими морально-психологічними та фізичними якостями і здібностями, необхідними для військової служби на офіцерських посадах у Збройних Силах України. Основою формування всебічно розвинутої особистості, як найвищої цінності суспільства, стала Національна програма «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України». Серед критеріїв впливу педагогічного колективу на соціальну поведінку ліцеїстів є рівень свідомого виконання ними змісту і вимог основних

нормативних документів: Статуту закладу, Статутів Збройних Сил України, правил внутрішнього розпорядку, у яких визначені права та обов'язки вихованців ліцею. У цьому позитивно сприяють створені у ліцеї «Урочиста клятва ліцеїста», «Клятва випускника ліцею», «Кодекс честі ліцеїста» [3, с. 10].

На основі Статуту ліцею, Концепції розвитку навчального закладу та вимог керівних документів щодо організації навчально-виховної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах, розроблена Концепція виховної системи ліцею, яка передбачає визначення ролі педагогічного та учнівського колективів в організації й проведенні виховної роботи; забезпечення єдності навчання та виховання; вироблення єдиних поглядів на проблему виховання патріота й громадянина; накреслення основних шляхів удосконалення системи виховання в ліцеї, з урахуванням поступового переходу Збройних Сил України до комплектування за контрактом.

Зустрічі, конференції, круглі столи, уроки мужності з ветеранами – це той неповний перелік заходів, під час яких молоде покоління переймає від своїх героїчних дідів і прадідів почуття патріотизму, любові до рідної землі, шани народу, його історії, культурних та історичних цінностей. У ході спілкування з ветеранами у ліцеїстів формується прагнення до оволодіння спеціальними знаннями, формування військового вишколу, високого рівня фізичної підготовки та витривалості. Підвищується престиж військової служби, професійної орієнтації молоді, формується і розвивається мотивація, спрямована на підготовку до захисту Української держави та служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях [3, с. 11].

Кам'янець-Подільський ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою від часу свого створення є профільним навчальним закладом. Навчально-виховна діяльність спрямовується на орієнтацію ліцеїстів щодо вибору військової професії. Тут усе налаштоване на появу й розвиток у ліцеїстів прагнення до оволодіння військовими знаннями, відповідного рівня фізичної підготовленості та працездатності, прагнення підвищення престижу військової служби. Сьогодення потребує лідерів нової формації, людини майбутнього, яка відповідає вимогам XXI століття. Їх формуванню сприяє участь ліцеїстів в усіх справах ліцею за розробленою моделлю учнівського самоврядування, в основу якого покладене формування у молодого покоління принципів, самостійності, ініціативи, відповідальності за доручену справу, за колектив, за все, що відбувається навколо. Бойова готовність армії значною мірою обумовлюється рівнем практичної підготовленості юнаків до обрання військової професії, до захисту

Батьківщини. Формування емоційно-вольової та фізичної готовності до військової служби процесі засвоєння вогневої, стрийової, прикладної фізичної та інших видів підготовки полягає в продуманому безпечному ускладненні й урізноманітненні навчальних ситуацій та завдань. Здійснюється це під час занять в літньому польовому таборі, що є завершальним етапом навчального року. Передбачаються комплексні практичні заняття, мета яких полягає в закріпленні й удосконаленні вмій і навичок ліцеїстів, розвитку кмітливості та ініціативи, підвищенні моральної й психологічної стійкості в умовах посиленних фізичних навантажень [3, с. 13].

Основною формою фізичного виховання у військовому ліцеї є уроки фізичної культури, зайнятість ліцеїстів у спортивних секціях, їх участь в спартакіадах та змаганнях різних рівнів, самостійні заняття фізичними вправами. Прикладом для ліцеїстів у фізичній культурі і спорті стають учителі фізичної культури у складі яких 5 (71 %) кандидатів у майстри спорту. В ліцеї організовані спортивні секції з футболу, боксу, баскетболу, рукопашного бою, військового багатоборства, силового жонглювання тощо. Учні ліцею успішно виступають на спортивних змаганнях, що проводяться на місцевому, обласному та Всеукраїнському і міжнародному рівнях. Протягом останніх п'яти років вони посіли I місце на чемпіонаті України з рукопашного бою та бойового триборства, на чемпіонаті світу з цього виду спорту – II місце; I і III місця вибороли спортсмени ліцею на Всеукраїнській олімпіаді з фізичної культури 2013 року тощо.

Двічі на рік (у вересні та квітні поточного навчального року) проводяться осіння та весняна Спартакіади. У Кам'янець-Подільському ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою успішно діє розгалужена сітка програм і проєктів, у рамках яких здійснюються дослідницькі, пошукові та благодійні акції.

Одним із головних напрямків організації виховного процесу в ліцеї є розгалужена система клубів за інтересами, які сприяють створенню сприятливих умов для самореалізації ліцеїстів, розвитку їх природних нахилів, творчого мислення, інтелектуальних здібностей. Підтверджено практикою, що клубна робота забезпечує позитивну динаміку залучення ліцеїстів у позаурочний час, зміцнення дисципліни й відповідальності за свій напрямок роботи зі сторони учня, учителя, офіцера-вихователя, задоволення інтересів і потреб кожного члена колективу в різних сферах діяльності, формування навичок здорового способу життя та профілактику шкідливих звичок, розвиток та вдосконалення здібностей, обдарувань і талантів кожного вихованця ліцею [3, с. 15].

Перед фізичною культурою в ліцях з посиленою військово-фізичною підготовкою ставляться такі загальні завдання:

- розвиток і вдосконалення фізичних якостей і здібностей ліцеїстів;

- зміцнення їх здоров'я, загартування організму й підвищення його стійкості до впливу несприятливих чинників бойової діяльності, удосконалення особистої фізичної підготовленості;

- оволодіння прийомами рукопашного бою, надання першої долікарської допомоги, а також формування навичок плавання та подолання різноманітних перешкод;

- виховання у майбутніх воїнів цілеспрямованості, сміливості, рішучості, ініціативності, винахідливості, наполегливості, витривалості, психічної стійкості, впевненості у своїх силах тощо.

Як приклад, для успішного виконання професійних обов'язків і дій військовослужбовців десантних підрозділів необхідний достатній розвиток швидкості і силової витривалості; військовим операторам, морським піхотинцям, льотчикам – загальна витривалість; екіпажам самохідних артилерійських гармат – швидкісно-силова і спеціальна витривалість; навідникам – швидкість, сила, координація рухів.

Таким чином, для формування фізичної готовності молоді до опанування найважливіших військових спеціальностей в армії вимагається належна організація фізичної підготовки вже в умовах навчання юнаків у закладах освіти, різних типів. Крім цього, потрібно завчасно відбирати молодь із певним розвитком психічних якостей і здібностей, фізичною підготовленістю, орієнтуючись на вибір військової спеціальності.

Для поліпшення фізичного виховання в ліцях із посиленою військово-фізичною підготовкою також передбачається врахування вікових та анатомо-фізіологічних особливостей розвитку та валеологічних навичок ліцеїстів; розкриття значення занять фізичними вправами для здоров'я ліцеїстів; розвиток основних фізичних якостей і рухових здібностей; формування умінь і навичок здорового способу життя, проведення дозвілля та активного відпочинку; розвиток умінь і навичок використання фізичних вправ для зняття втоми, удосконалення професійних якостей.

Якщо порівнювати організацію фізичного виховання юнаків у загальноосвітніх школах з ліцями з посиленою військово-фізичною підготовкою, то спостерігаються певні розбіжності в організаційних і, частково, в програмних основах фізичного виховання: у ліцеї кількість уроків фізичної культури в навчальному році вдвічі більша порівняно зі звичайною школою; щоденна ранкова гімнастика, подібна армійській,

факультативні заняття фізичним вихованням, 2-4 рази на тиждень займають у спортивних секціях тощо. Зазначене і, передусім, неоднакові добові обсяги фізичних навантажень можуть впливати на досягнення різного адаптаційного ефекту юнаками; зміну показників фізичної підготовленості, загальної фізичної працездатності, соматичного здоров'я.

Як наслідок, виникає необхідність врахування цих розбіжностей та існує потреба у розробці для них ефективного змісту фізичної підготовки [2, с. 101-104].

В ході дослідження ми перевіряли готовність ліцеїстів щодо формування потреби у фізичному та спортивному вдосконаленні за допомогою анкетування, яке було проведено в три етапи та охопило 175 військових ліцеїстів. В ході експериментальної роботи ми отримали результати, зображені на рис. 1:

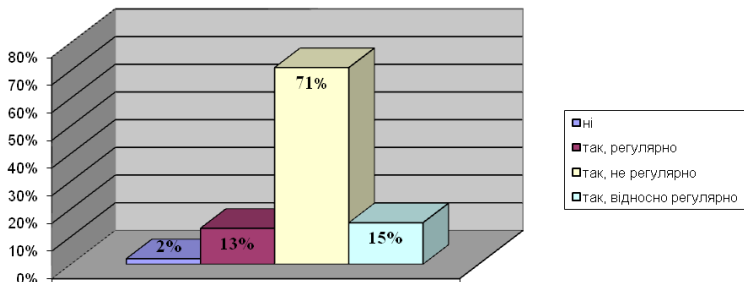

Рис.1. Рівні сформованості потреби ліцеїстів у фізичному та спортивному вдосконаленні

Отримані середні значення після трьох етапів анкетування говорять про те, що 2 % респондентів взагалі самостійно не займаються фізичними вправами, 71 % опитаних відповіли, що вони використовують таку форму занять, але не регулярно, 15 % - займаються, але відносно регулярно і тільки 13 % опитаних відповіли, що вони регулярно самостійно займаються фізичними вправами. В більшій частині опитаних військових ліцеїстів 1-го року навчання ще не сформовано механізмів, які б сприяли утворенню звички і потреби у систематичних заняттях фізичними вправами та протіканню процесів фізичного самовиховання. Проблема стоїть гостро, адже для її вирішення потрібно врахувати всі сторони та складові елементи, зокрема, зміст документу «Настанова з фізичної підготовки в Збройних Силах України», де вказано, що фізична підготовка є одним із основних предметів

професійної та бойової підготовки, важливою та невід'ємною частиною військового навчання і виховання військовослужбовців Збройних Сил України. Мета фізичної підготовки – забезпечити фізичну готовність військовослужбовців до навчально-бойової діяльності.

Фізична готовність – це визначений рівень фізичної підготовленості військовослужбовців, який дозволяє їм виконувати завдання у відповідності із займаними посадами. Фізична готовність військовослужбовців є однією з головних умов успішного виконання ними функціональних обов'язків в бойових умовах та ефективного виконання службових завдань.

Фізична підготовленість – це ступінь розвитку фізичних і спеціальних якостей та військово-прикладних навичок військовослужбовців, який характеризує здатність військовослужбовців виконувати завдання і визначається: рівнем розвитку у військовослужбовців фізичних, спеціальних і морально-вольових якостей; рівнем володіння військовослужбовцями військово-прикладними навичками в пересуванні по пересіченій місцевості, подоланні перешкод, метанні гранат, рукопашному бою та військово-прикладному плаванні та веслуванні.

Фізична підготовка розділяється на загальну та спеціальну. Загальна фізична підготовка військовослужбовців спрямована на досягнення оптимального рівня розвитку загальних фізичних якостей для подальшого успішного оволодіння ними спеціальними фізичними якостями і військово-прикладними навичками, покращення фізичного розвитку, зміцнення здоров'я шляхом систематичного виконання вправ з гімнастики, легкої атлетики, плавання, лижної підготовки та спортивних ігор.

Завданнями загальної фізичної підготовки є: розвиток та вдосконалення фізичних якостей сили, витривалості, швидкості та спритності; покращення фізичного розвитку, зміцнення здоров'я, підвищення працездатності та службової активності; забезпечення професійного довголіття та стійкості організму до несприятливих чинників навколишнього середовища та військово-професійної діяльності, зменшення працевтрат, пов'язаних із захворюваннями. Загальна фізична підготовка сприяє: підвищенню військово-спеціальної підготовленості; веденню здорового способу життя; профілактиці захворюванням і фізичній реабілітації; прискоренню адаптації військовослужбовців до умов військової служби; організації змістовного дозвілля.

Спеціальна фізична підготовка військовослужбовців спрямована на розвиток спеціальних фізичних якостей, оволодіння

ними військово-прикладними навичками, виховання морально-вольових якостей, досягнення бойової згуртованості підрозділів, шляхом систематичного комплексного виконання спеціальних фізичних та прикладних вправ з атлетичної підготовки, прискороного пересування, подолання перешкод, прийомів рукопашного бою, військово-прикладного плавання. Завдання спеціальної фізичної підготовки визначаються специфікою військово-професійної діяльності видів Збройних Сил України, родів військ і спеціальних військ. До них відносяться: розвиток та вдосконалення спеціальних фізичних якостей: стійкість до заколихування, стійкість до перевантажень, стійкість до кисневого голодування; оволодіння та вдосконалення військово-прикладними руховими навичками; виховання морально-вольових і психічних якостей; згуртування військових підрозділів.

Підтримання постійної фізичної готовності військовослужбовців до повсякденної і бойової діяльності досягається безперервним функціонуванням існуючої системи фізичної підготовки Збройних Сил України.

У ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою необхідно створити чи модернізувати наявну систему фізичної підготовки як сукупність концептуальних основ, які будуть визначені у завданнях загальної та спеціальної фізичної підготовки, управлінні процесом фізичної підготовки та самому змісті процесу фізичної підготовки ліцеїстів.

Протягом періоду навчання учня в ліцеї та впливу на нього експериментальної системи фізичної підготовки, яка є відмінною від загальноосвітньої школи та моделює армійську систему, ми спостерігаємо позитивну динаміку в показниках фізичної підготовленості. Так, результати експериментальної роботи показали, що 64,0 % ліцеїстів займаються фізичними вправами з відчуттям потреби у власному самовдосконаленні, 48,0 % наголосили на тому, що вони займаються з відчуттям формування постійної готовності до служби в армії, 4,0 % займаються з інтересом фізичними вправами. 62,0 % ліцеїстів найбільше подобаються у фізичній культурі силові вправи, 40,5 % – вправи на витривалість, 34,0 % – швидкісні вправи, 32,5 % – вправи на гнучкість і 22,5 % – вправи на вдосконалення координаційних здібностей.

Аналіз результатів експериментальної роботи також засвідчив, що більшість учнів зрозуміли, що їм потрібно регулярно займатися фізичними вправами, насамперед, для власного фізичного самовдосконалення, навіть незалежно від того фактору, чи будуть вони служити в армії чи ні. Тому свідомо з відчуттям потреби у

фізичному вдосконаленні готовили себе до служби в армії на уроках фізичної культури за даними заключних зрізів 64,0 % ліцеїстів. У 47,0 % респондентів уроки фізичної культури викликали підвищений інтерес, тому вони регулярно займалися фізичними вправами. У 48,0 % ліцеїстів експериментальних класів (вихідні дані – 27,5 % ліцеїстів) зросли показники сформованості готовності до служби у Збройних силах України. Цьому сприяло й те, що у військових ліцеїстів були певні схильності до виконання силових, швидкісних вправ, вправ на гнучкість, координацію та витривалість. Результати дослідження показали, що військові ліцеїсти значно змінили своє ставлення до виконання цих вправ. Якщо на початку експерименту перевагу фізичним вправам на силу віддавали 49,0 % ліцеїстів, то після його завершення – 62,0 %, вправам на гнучкість 25 % (вихідні дані – 32,5 %), вправам на швидкість – 28,5 % (вихідні дані – 34 %), вправам на витривалість – 48,5 % (вихідні дані – 40,5 %), вправам на координацію – 29,5% (вихідні дані – 22,5 % респондентів). Перевірка фізичної підготовленості ліцеїстів після завершення формувального етапу експерименту дала змогу одержати такі результати (табл. 1).

Таблиця 1

**Показники фізичної підготовленості ліцеїстів після за
результатами заключних зрізів**

Показники	$x \pm m$
Біг 100 м, с	14,1 \pm 0,1
6-хвилинний біг на відстань, м	1443,4 \pm 16,7
Стрибок у довжину з місця, см	212,1 \pm 2,1
Вис на зігнутих руках, с	48,4 \pm 2,8
Нахил уперед з положення сидячи, см	12,7 \pm 0,4
Човниковий біг 3x10 м, с	9,3 \pm 0,1

Швидкість перевірялася за допомогою тесту біг на 100 м. Його середнє значення в експериментальних класах становила 14,1 с. Витривалість перевірялась виконанням тесту 6-хвилинний біг на відстань. Тут середній результат дорівнював 1443,4 м. Швидкісно-силові здібності ліцеїстів перевірялися за допомогою тесту стрибок у довжину з місця. Їхні середні показники становили 212,1 см. Сила перевірялася за допомогою тесту вис на зігнутих руках. Середні показники цього тесту становили 48,4 с. Перевірка гнучкості за допомогою нахилу вперед із положення сидячи дала середні показники +12,7 см. Координаційні здібності перевірялися за допомогою тесту

човниковий біг з перенесенням предмету. Його середні показники становили 9,3 с.

Отримані результати перевірки рівня фізичної підготовленості ліцеїстів експериментальних класів показали позитивні зміни в показниках виконання рухових тестів, що показує належний рівень формування фізичної готовності ліцеїстів до служби в армії засобами фізичної культури.

Висновок. В ході проведеного нами дослідження необхідно вказати на те, що ефективність формування фізичної готовності учнів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою до служби в армії залежить від якісної побудови системи військово-фізичної підготовки ліцеїстів; забезпечення належного нормативного, програмного та навчально-методичного забезпечення; якісної організації навчально-виховного та тренувального процесу; кваліфікованих у військовій та освітянській сферах професійних кадрів та постійне вдосконалення матеріально-технічної бази із впровадженням сучасних військових, фізкультурно-спортивних та здоров'язберігаючих технологій військово-прикладного спрямування.

Подальші наукові дослідження передбачають розробку програмного та навчально-методичного забезпечення змісту, форм і видів фізичної підготовки військового ліцеїста з метою формування його готовності до служби в армії засобами фізичної культури.

Список використаних джерел:

1. Балушка Л.М. Авторська програма фізичної підготовки учнів ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою з використанням засобів спортивної боротьби / Л. М. Балушка // Вісник «Педагогічні аспекти професійної підготовки майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту». – № 129. – Т.2. – С. 94-100.
2. Ільницький І. Фізичне виховання учнів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою / І. Ільницький, А. Окопний // Молода спортивна наука України. – Львів. – 2015. – Т.2. – С. 101-104.
3. Кам'янець-Подільський ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою // Кадетській журнал. – К. – грудень 2013. – № 16. – С. 10-15.
4. Книжка молодого вчителя фізичної культури : навч. посібн. / Папуша В.Г. [та ін.] // за заг. ред. В. Г. Папуші. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2014. – С. 52.
5. Пахарев С.О. Ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою :

витоки та специфіка організації навчання / С. О. Пахарев // Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2013. – Вип. 43. – С. 261-267. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpviku_2013_43_45

6. Фізична культура в школі : навчальна програма для 10-11 кл. загальноосвітнього навчального закладу. – К. : Літера ЛТД, 2013. – С. 3.

The article describes the components of the formation of physical readiness of students of the Lyceum intensive military and physical training for military service by means of physical culture, disclosed its specific characteristics organizations and educational background. The analysis and experimental results on the formation of physical readiness of military students has to serve in the army, described the existing contradictions and made the search for new scientific and methodological approaches.

Key words: Lyceum intensive military and physical training, school pupils, physical readiness, physical training, military service.

Отримано: 20.05.2016

УДК 796.093

В.М. Василюк

ПРОГНОЗУВАННЯ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-СПОРТСМЕНІВ

У статті висвітлюються основні аспекти прогнозування виступів спортсменів-студентів на змаганнях.

Зазначається, що недостатня розробленість науково-методичної основи прогнозування спортивних результатів спортсменів-студентів потребує залучення до розробки прогнозів фахівців різних галузей наукової діяльності, розробників суміжних проблем, які включають у себе фахівців з різних сфер діяльності, які, проте, перебувають в професійній взаємодії.

Ключові слова: інновації, прогнозування, студенти-спортсмени, спорт.

Постановка наукової проблеми. Вікові особливості студентської молоді, специфіка навчального праці і побуту студентів,